

Skronklelaisuuden peruspilarit eivät rapaudu

Yli 30 vuotta sitten perustettu kulttityhtye **Motelli Skronkle** palasi hämmentämään ja ihastuttamaan ihmisiä yli 20 vuoden levytystauon jälkeen. Hyvä että palasi!

Näin Motelli Skronklen uuden *Juna*-albumin julkaisua juhlineen paluukeikan tammi-kuussa Tampereen Klubilla. Suomalaisen avant rockin ja undergroundin helmi, triosta viisikoksi kasvanut orkesteri onnistui siinä vaikeimmassa eli säilyttämään oman identiteettinsä vahvana, samalla kun on selvästi myös uudistunut ja kehittynyt. Kaiken huipuksi raakaan minimalismiin uskova Skronkle kuulosti jotenkin hienostuneelta!

Keikka oli konkreettinen muistutus siitä, miten poikkeuksellisen olennon vaikutuspiirissä oltiin, ja 22 vuoden tauon jälkeen tehty *Juna* vain vahvistaa tuota käsitystä. On se niin inspiroivaa, kun joidenkin ihmisten asenne ei hilseile, vaikka tämä leikkisästi todellisuudeksi nimitetty olotila sitä väsymättä moukaroi.

1980-luvun puolivälissä Motelli Skronkle teki unohtumattoman vaikutuksen vuorokauden mittaisella performanssillaan Provinssirockissa. Silloinen kokoonpano, johon kuului myös laulaja-kitaristi Leo Gauriloff, tanssi villimieskaisalahameissaan uga-hugaa tunnista toiseen, sateessa ja poudalla, päivällä ja yöllä sillä pikku saarella, jonka ohi Provinssin silta vie.

Mutta palataan tähän päivään. Ehdotin bändin laulaja-trumpetisti-kitaristimandolinisti Hannu Raatikaiselle (68)

puhelinhaastattelua, koska hän asuu Nurmijärvellä ja työskentelee teatteriohjaajana ja näyttelijänä lähinnä Helsingissä. Raatsi kuitenkin inhoaa niin syvästi ”nykyistä kaiken etänä tekemistä”, että halusi ajaa Tampereelle naamakain pidettävään pow wow’hun.

HUOLTIKSELLA LUOVASSA VÄLITILASSA

Eipä aikaakaan, kun mies on meillä. Viime aikojen kuulumisia kysellessäni Hannu - joka muuten muinoin levytti Lovelle Arkiviisun banjonsoitajana Woody Guthrieta ja oli Baddingin läheinen ystävä ja soittokaveri - virnistää filosofisesti hymyillen ja ilmoittaa olevansa nyt 11-vuotiaan tytön isä. Wau! Viimeinkin joku, joka on tullut isäksi minua vanhempana. Itse sain rakkaan Hillani 45-vuotiaana. Yhdessä pohdiskelemme, että iäkkäämpänä osaa ehkä olla enemmän läsnä lapselleen kuin pari-kolmikymppisenä.

Raatsi kertoo Skronklen olleen juuri yhdessä neuvonpidoistaan, joita he perinteisesti pitävät eri huoltoasemilla. Tällä kertaa Mäntsälässä. Hän hehkuttaa, kuinka hienoa on aina kun keikkabussistakin astuu huoltikselle. Ei ole mitään eksistenssiongelmia.

Onko se sitä, että huoltoasema on yhtä aikaa äärimmäisen arkinen ja

Juna-albuminsa myötä Motelli Skronkle on kasvanut viisihen-kiseksi. Myös vuonna 2007 edesmenneen Markku Peltolan henki elää yhä kokoonpanossa.

maanläheinen paikka, mutta kuitenkin jotenkin juurettomalla ei-kenenkään maalla, jonkinlaisessa välitilassa. Vähän kuin William Burroughsin *Interzone*.

– Kyllä se varmaan just tota on, Hannu nyökyytelee.

Koska Peltsi (Aki Kaurismäen luotonäyttelijä ja Tampereen kulttuuri-ravintola Telakan voimahahmo Markku Peltola) oli niin olennainen osa Motelli Skronklea, niin miten suuri vedenjakaja hänen poismenonsa 2009 oli? Raatsi miettii tovin silmät kiinni ja huokaisee syvään:

– Ei se ehkä ollut vedenjakaja, koska bändi lopetti aktiivikeikkailun jo 1994-95, joka oikeastaan oli meidän draamaattisoin jakso.

Miksi te silloin lopetitte? Tunsitteko vieneenne homman lakipiteeseen?

”Meille kaikille pitäisi olla vähän enemmän onnea tarjolla kuin mitä globaali kapitalismi pystyy tarjoamaan.”

– Siltä se silloin tuntui, mutta me huomattiin pian, ettei me tullut toimeen ilman toisiamme. Jokin meitä veti yhteen ja sittenhän me vuosien mittaan tehtiin keikkojakin, satunnaisesti.

Skronkle on aina ollut omapäinen eläin ja kulkenut omia reittejään. Hannu pikakelaa hiukan bändin historiaa. Skronklen syntymä oli eräänlainen vahinko. Hän oli 80-luvulla ohjaajana Kajaanin Kaupunginteatterissa, missä rumpali Esko Varonen ja basisti-kitaristi Peltsi puolestaan olivat näyttelijän vakanssilla. Siellä he perustivat monihenkisen ryhmän, joka onnistui saamaan teatterilta valtuutuksen ”tehdä ihan mitä haluttiin”. Syntyi esitys, tai performanssi, nimeltä *Motelli Skronkle Rock'n'Roll Show*. Pian kuitenkin ilmeni, että kolmikön intressit olivat aika erilaiset kuin muilla ryhmäläisillä,

joten he lähtivät nimen kanssa omille teilleen.

– Me oltiin silloin nuoria jätkiä ja maailma oli avara. Ei me todellakaan suunniteltu siinä mitään eläköitymistä. Haluttiin irrotella ja nähdä maailmaa, Hannu tiivistää.

Ja sitähän nähtiin. Bändi teki Euroopan-kiertueitakin.

Yllämainitun Gauriloffin lisäksi Skronklessa on ajoittain ollut peruskolmikön seurana muitakin tilapäisempiä jäseniä, kuten marimbansoittaja Jakke Kivelä (Kumma Heppu) ja kitaristi Kuhna Kauppinen (Jing & Jangsters, Jazz Gangsters). Edelleen mukana on jo alkuvaiheessa kytettiin hypännyt kitaristi/basisti Veli-Petteri Rajanti.

– Petteri näki meidät meidän toisella keikalla Jyty-festivaalilla ja tuli sanomaan, että se haluaisi miksata meitä.

Eteväenä namikkamiehenä sen kävi varmaan meitä sääliksi, kun meillä oli jokin Edward Vesalan vanhat totteröt eikä ollenkaan miksaajaa, Hannu hekottelee päätään pudistellen.

– Sit Petteri alkoi miksata meitä, mutta pian se jo soitteli kitaraa sieltä miksauspöydän takaa ja sitten me hiljalleen imuroitiin se sinne lavalle, kun huomattiin, että se oli meistä kovin kitaristi. Kun me tehtiin Teatteri Pieneen Suomeen *Tiikerin varjo* -niminen progis, niin Petteri oli jo siinä soittamassa.

PELT SIN HENKI SOITTAA EDELLEEN

Juttu kiertyy takaisin Peltsiin, jonka henki edelleen vaikuttaa bändissä vahvasti.

– Peltsiä ei voi kukaan korvata, koska sillä oli niin oma tapa soittaa bassoa: lystikäs ja lämminhenkinen. Mutta Petteri ja Peltsi teki hirveästi sitä, että ne hioi ki-tara- ja bassoriffejä yhdessä ja sitä kaut-ta Peltsin riffit on hyvin Petterillä hallus-sa. Esimerkiksi tän uuden levyn *Pöllöllä* on oikeastaan Peltsin bassoriffi. Ja *Junan* päätösbiisi *Riemuvoitto* on Peltsin melo-dia, joka ei sovitettiin uusiksi. Eli kyllä Peltsi on siellä edelleen mukana. Skronk-lelaisuus ja Peltsin vähän reggaemaiset bassoriffit virtaa varmaan Petterillä suo-nissa, koska se tuli mukaan niin varhain. Kyllä se niin skronklelainen tyyppi on...

Vaadin Hannua määrittelemään skronklelaisuuden. Silmät menevät taas kiinni ja mies pohtii vähän aikaa villa-koiran ydintä muiden itsekseen: Mitä vittua se oikeastaan on?

– Ainakin siihen kuuluu vahvasti huu-mori, jossa kyllä menetettiin jotain Peltsin häipyessä. Se oli niin armoitettu lä-pänheittäjä, yhtä omaperäinen kuin bas-sistinakin, eikä siltä loppunut juttu kos-kaan. Kun me oltiin molemmat Stadin kundeja, niin meitä yhdisti vielä se slan-giboogie. Niin ja meidän fajiat tunsii toisensa. Ne oli olleet samassa näytelmä-kerhossa ja mun isä oli opettanut Peltsin isän painimaan, Raatsi muisteli nauraan ja lisäsi, että kun hän oli isänsä firmas-sa autonkuljettajana 1967, Peltsi oli ollut hänellä repsikkana.

– Skronklelaisuuteen kuuluu myös tietty lusmuilu. Alkuvuosina me oltiin aina yhdessä. Päätettiin olla joka päivä kahdeksan tuntia treenikämpällä. Kyllä siellä soitettiin tunteita kaupalla, mutta yhtä lailla pelattiin läheisessä baarissa paskahousua ja heitettiin läppää... Myös poliittisuus, tai paremminkin yhteiskun-nallisuus, on bändin olennainen osa, meillä kaikilla. Ei mikään puoluepoliit-tisuus, vaan jonkinlainen anarkismi. Me saatiin muun muassa apuraha tintoma-reski-näytelmään *5 siitintä*. Tintomares-ki on sellainen pahvihahmo, jonka pään reikään pannaan oma pää. Meidän tinto-mareskeissä oli reikä alhaalla, johon me työnnettiin muna, jota me ohjailtiin sii-malla. Juha Siltanen kirjoitti siihen meil-le tekstin, Raatsi selittää naurusta hyt-kyen.

– Mutta kun siihen aikaan oli tapetilla otsonikato ja freonit, me pyydettiin ope-tusministeriöltä lupa vaihtaa aihetta ja tehtiin ekologinen näytelmä *Suuri yksi-näimen naurava shamaani*. Tuntui vaan, ettei tuollaisista asioista voinut vaieta. Me vedettiin sitä yli 700 kertaa ympäri Suomea Lapin pikkukouluja myöten.

Minua on aina kiehtonut se ristiriita, että kun siviilissä olet hauska ja lempeän oloinen tyyppi, niin lavalla ja levyllä lau-lat hyvin pahaenteisesti, kuin raivoa pi-dätellen.

– Se on ehkä sitä, että kun elämä on usein aika vittumaistakin, niin me on py-ritty riisumaan musiikista kaikki imelä

ja nätti. Samoin tyhjänpäiväinen tilu-tus alkoi jo kauan sitten vituttaa, joten me lähdettiin aika pian sille linjalle, että soitetaan vaikka yhtä säveltä koko kei-ka, mutta tehdään se sellaisella ener-gialla, että varmaan tapahtuu. Että sillä on merkitystä.

EURO-FOLKERS JA HIENOSTUNEISUUS

Mistä *Junan* kyytiin tuli ne euro-etniset biisit: *Polska*, *Tarantella*, *Tyrolin käki* ja (Elviksen *Wooden Heart* -nimellä esittä-mä saksalainen kansanlaulu) *Paratiisi-linnut*, joka yhtäkkiä vaihtaa Reinin ran-nalla rallattelun uhkaavan Morricone-henkiseksi tunnelmoimiseksi?

– Sekin on meille tyyppillistä sikäli, et-tä joskus vaan halutaan vaihtaa moodia täysin. *Paratiisilintujen* loppuosaan mä halusin jotain trooppista, mutta sitten Tuomas (Luukkonen) keksi siihen sen nerokkaan twang-kitaran trumpetin taakse. Noi biisit ehkä juontuu jostain 90-luvun lopulta kun oltiin Peltsin kans Kaurismäen hotellissa ja alettiin viitsai-leen Euro-folkersista ja että tehdään Euroopan kiertue, jossa soitetaan joka maassa vaan sen omaa kansanmusiikkia.

Huomautan viime keikalla havaitse-mastani uudenlaisesta hienostuneisuu-desta. Raatsi vähän yllättyy ja kysyy, tuntuiko se hyvältä. Erittäin, minä va-kuutan.

– Se on varmaan paljolti Tuomaksen ja Mirkun (Mattinen, sellisti) ansiota. Nehän on todella kovia soittajia. Mirk-ku on klassisen puolen ammattilainen ja oppii kaiken ihan käsittämättömän no-peasti.

Hannu kertoo muun muassa Janne Laurilan Tuhlaajapojissa soittavan Tuo-maksen tulleen Skronkleen jo hyvän ai-kaa sitten kaikkien Telakka-yhteyksien kautta. Mirkku otettiin mukaan, kun ”Petteri halusi soundiin jotain piris-tystä”.

Nummuka on aika yllättävä biisi. Sen saattaa joku käsittää epäkorrektiksi saa-melaisia kohtaan.

– Itse asiassa se lähti täysin päinvas-taisesta ajatuksesta, että miten me suo-malaisetkin osataan olla aika mulkkuja joillekin kansanosille. Ensin hoilas-in sitä myötäkärsivän surumielisesti, mut-ta jotenkin se ei toiminut yhtään. Sitten panin siihen vähän tökyä ja se lähtikin aivan uudelle raiteelle. Tavallaan olen pessyt siitä käteni. Mulle se edustaa nyt vaan elämän ristiriitaisuutta.

Entä kuka on *Vittupää Teuvo*?

– Sitä en halua paljastaa, koska se on hyvin tunnistettava julkisuuden henki-lö, positiivisen ajattelun Caesar. Yks sen tempaus alkoi vituttaa mua niin paljon, että oli ihan pakko purkaa tunteet bi-iisiin. Kyllä se helpottikin, Raatsi tunnus-taa nauraan.

PIRKANMAA ITSENÄISEKSI

Nyt kun maailman meno on äitynyt täysin älyttömäksi, niin tuntuu, että Skronklen anarkismille ja pidäteltylle raivolle on entistä enemmän käyttöä.

– Niin, se on jännä juttu. Sitä varten-han me tehtiin tää uusi *Pirkanmaa it-senäiseksi* -biisi. Se ei ehtinyt levyille, mutta me vedettiin se sillä keikalla en-simmäiseksi lapuista tuoreeltaan. Se oli silloin päivän vanha ja löytyy nyt You-tubesta. Mua kiinnostaa, miten se aset-tuu tähän ilmapiiriin. Se lähti ihan vil-pittömästä ajatuksesta, että meille kai-kille pitäisi olla vähän enemmän onnea tarjolla kuin mitä globaali kapitalismi pystyy tarjoamaan.

Alkooko Skronkle olla nyt jatkossa taas aktiivisempi?

– Sellaista on puhuttu, vaikka meil-lä kaikilla on aika lailla muitakin töitä. Mutta jos vaikka saataisiin joku vielä oi-keasti myymään meitä, Raatikainen lau-suu hymyillen.

Aivan viime hetkillä, Hannun tehdes-sä jo lähtöä eteisessä, hän tulee mainin-neeksi, että hänellä on paljon Jukka Or-man ja Esa Pulliaisen tapaisten kavereit-ten kanssa vuosien mittaan soiteltuja biisejä, jotka eivät lähempänä perinteis-tä rockia ja poppia tyylillisesti sijoittu-villa rakenteillaan oikein istu Skronk-lelle. Niistä voisi vaikka tehdä soolole-vyn. ☐

Hannu Raatikainen toimii teatterioh-jaajana ja näytte-lijänä. Teatteripi-i-reistä sai alkunsa myös Motelli Skronklen tarina.

